

18. februar 2019

Klima- og miljødepartementet
Olje- og energidepartementet
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Uttalelse vedtatt av Naturvernforbundets landsstyre 17. februar 2019:

NATURVERNFORBUNDET ER BEKYMRET FOR KONSEKVENSENE AV NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND

Verden står overfor farlige klimaendringer, som truer natur og økosystemer. Klima truer natur og biologisk mangfold, men tap og forringelse av leveområder er i dag den største trusselen mot artsmangfoldet. Klimaendringene og tapet av naturmangfold er to utfordringer som må løses i fellesskap, og ikke på bekostning av hverandre.

Naturvernforbundet er bekymret for konsekvensene av nasjonal ramme for vindkraft på land. Vi frykter at prosessen kan føre til inngrep og utbygging i stort omfang med alvorlige konsekvenser for natur, artsmangfold, friluftsliv og naturbaserte næringer. Stortinget ba om økt hensyn til miljø, innstramning av gitte konsesjoner og en konfliktdempende prosess. Vi opplever at olje- og energidepartementet har bestilt noe annet, snevret inn NVEs mandat betydelig, og at prosessen NVE nå kjører, ikke følger opp intensjonen til Stortinget.

Vindkraftverk er plasskrevende og planlegges ofte i naturområder som er lite påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Mange av disse områdene har store verneverdier som er uforenlig med utbygging. I tillegg kommer omfattende veinett og kraftlinjer som stykker opp og drenerer områdene. Aktiviteten er også stor under utbygging, drift og vedlikehold av anleggene, noe som igjen påvirker naturen rundt. Naturvernforbundet ønsker ikke vindkraftanlegg eller andre inngrep i viktige naturområder.

Naturvernforbundet ønsker langt strengere krav til utbygging av vindkraft på land, og ønsker at nasjonal ramme for vindkraft skal gi tydelige føringer for hvilke områder som er uaktuelle for vindkraftutbygging.

Naturvernforbundet mener at:

- Intakte naturområder med lite inngrep må få en verdi som ekskluderer vindkraftanlegg.
- Villreinområder og reindriftsområder må ekskluderes.
- Nærområdene til naturreservater, nasjonalparker, landskapsvernområder, utvalgte kulturlandskap og friluftsområder må tas ut av planen.
- Områder med mangelfull kartlegging skal ikke tas inn som egnede områder for vindkraft, men defineres som områder der ny kunnskap må innhentes.
- Det må gjøres en utredning av muligheter for vindkraft fra mindre anlegg, i industrialiserte områder, landskap langs etablerte infrastrukturnettverk og på andre arealer der naturverdiene allerede er sterkt forringet.

Videre må dagens konsesjonssystem for vindkraft endres for å i langt større grad ivareta natur- og friluftslivshensyn. Det betyr blant annet at:

- Store, sammenhengende naturområder uten inngrep må defineres som klare nei-områder for vindkraft.
- Det må være langt strengere krav til kartlegging av naturverdier. For eksempel må det være krav om innhenting av data over flere årstider, og at det hentes inn tradisjonskunnskap fra naturbaserte næringer som reindriften.
- Leveområder og økologiske funksjonsområder for sjeldne og trua arter må spares, og selvsagt må områder med utvalgte naturtyper og prioriterte arter samt reinens leveområder unntas utbygging.
- Potensielle framtidige verneområder må unntas.
- Vi trenger mye strengere faglig vurdering opp mot naturmangfoldloven og forpliktelser knyttet til internasjonale naturkonvensjoner, slik som Bern, CBD, Bonn og Ramsar.
- Effekten av samlet belastning på naturverdiene i et område må synliggjøres og vurderes (andre vindkraftplaner, hyttebygging, veibygging, flyplassutvidelser, skogbruk, akvakultur).
- Kunnskap og innspill fra fagetatene (fylkesmennene og Miljødirektoratet) må vektas høyere.
- Natur- og friluftslivsverdier må synliggjøres og ivaretas i langt større grad enn i dag.